

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1.1. Εισαγωγή

Ένα θεμελιώδες ζήτημα που αντιμετωπίζει οποιοσδήποτε επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί επιχειρηματικά σε κάποιον από τους τομείς της οικονομίας (πρωτογενή, δευτερογενή, τρίτογενή), είναι η νομική μορφή με την οποία θα υλοποιήσει την επιχειρηματική του ιδέα. Με την επιλογή του αντικειμένου της επιθυμητής δραστηριοποίησης, ο ενδιαφερόμενος είναι εκ των πραγμάτων «αναγκασμένος» να επιλέξει και τη μορφή της εταιρείας (τον εταιρικό τύπο), χωρίς αυτό να αποτελεί μια απλή διεργασία. Πρέπει να αξιολογήσει μια σειρά από κρίσιμα προσωπικά, κοινωνικό-οικονομικά και νομικά δεδομένα, όπως επί παραδείγματι αν επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί μόνος του ή με συνεταιίρους, αν διαθέτει τα απαιτούμενα κεφάλαια (χρήματα ή/και άλλα περιουσιακά στοιχεία), αν διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις, την εξειδίκευση και τη σχετική εμπειρία στην αγορά δραστηριοποίησης, αν οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες είναι κατάλληλες κ.ά.

Υπό το πρίσμα αυτό και ήδη σε ένα αρχικό στάδιο των σκέψεων για επιχειρηματική δραστηριοποίηση ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι ενήμερος ως προς τις μορφές και τα είδη των εταιρειών, τη λειτουργία και τη δομή τους, τις σχέσεις των εταιρών με την εταιρεία και ειδικά την ευθύνη τους έναντι της εταιρείας και έναντι τρίτων, την ειδικότερη εφαρμοστέα νομοθεσία (π.χ. φορολογική). Εφόσον κατανοήσει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που χαρακτηρίζουν τις υπάρχουσες εταιρικές μορφές, δεδομένου ότι η επιλογή θα γίνει αποκλειστικά και μόνο από τους εταιρικούς τύπους που προβλέπει η σχετική νομοθεσία, θα μπορεί να επιλέξει την εταιρική μορφή που ανταποκρίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο είδος της επιλεγείσας επιχειρηματικής δραστηριότητας και στο μέγεθος του επενδεδυμένου κεφαλαίου.

1.2. Η έννοια της «επιχείρησης»

Όπως προκύπτει από σχετικές έρευνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: «Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αντιπροσωπεύουν το 99% των επιχειρήσεων στην ΕΕ. Παρέχουν τα δύο τρίτα των θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα και συνεισφέρουν περισσότερο από το ήμισυ της συνολικής προστιθέμενης αξίας που δημιουργούν οι επιχειρήσεις στην ΕΕ [...]».

Παρά την μεγάλη κοινωνικοοικονομική σημασία των επιχειρήσεων και την ευρέως χρησιμοποιούμενη έννοια της «επιχείρησης» στις οικονομικές και εμπορικές συναλλαγές, δεν υπάρχει στο ισχύον δίκαιο μια καθολική και γενικά αποδεκτή έννοια ή ένας νομοθετικός ορισμός της «επιχείρησης». Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η συγκεκριμένη έννοια συναντάται σε διαφορετικούς τομείς του δικαίου, όπως λ.χ. στο δίκαιο του ανταγωνισμού, στο εργατικό δίκαιο, στο δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο φορολογικό και λογιστικό δίκαιο, όπου όμως καλείται να εξυπηρετήσει τους σκοπούς και τη συστηματική του κάθε τομέα.

Πάντως, η νομολογία του Αρείου Πάγου θεωρεί ως επιχείρηση το σύνολο πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών ή πραγματικών καταστάσεων (πελατεία, εμπορική φήμη κ.λπ.), τα οποία οργανώθηκαν σε οικονομική ενότητα από τον φορέα του (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), το οποίο ονομάζεται επιχειρηματίας. Συναφώς, οι οικονομολόγοι ορίζουν γενικά την επιχείρηση ως κάθε αυτοτελή και οργανωμένη οικονομική μονάδα, η οποία με σειρά ενεργειών και πράξεων εμπορικής και οικονομικής φύσεως, συνδυάζοντας κατάλληλα τους συντελεστές παραγωγής (φύση, εργασία, κεφάλαιο), αποβλέπει στην παραγωγή και στον εφοδιασμό της αγοράς με αγαθά ή υπηρεσίες, με σκοπό το κέρδος.

Λαμβάνοντας υπόψιν ότι μια αναλυτική παρουσίαση των θέσεων της έννοιας της «επιχείρησης» εκφεύγει των ορίων του παρόντος έργου, θα χρησιμοποιηθεί ακολούθως -προς αποφυγή πιθανής σύγχυσης μεταξύ των όρων «επιχείρηση» και «εταιρεία»- ο ευρύτερος όρος της «επιχείρησης», στον οποίον εντάσσονται βάσει των ανωτέρω οι ατομικές και οι εταιρικές επιχειρήσεις, δηλαδή οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου που επιλέγονται για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (προσωπικές/κεφαλαιουχικές εταιρείες).

1.3. Κριτήρια κατηγοριοποίησης των επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις δύνανται να κατηγοριοποιηθούν βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Τα σημαντικότερα είναι: α) το ιδιοκτησιακό καθεστώς, β) η νομική μορφή, γ) το μέγεθος, δ) ο τομέας δραστηριοποίησης και ε) η γεωγραφική έκταση των δραστηριοτήτων τους.

1.3.1. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς της επιχείρησης

Ανάλογα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς, οι επιχειρήσεις ταξινομούνται σε δημόσιες, δημοτικές, ιδιωτικές και μεικτές. Ειδικότερα, οι **δημόσιες επιχειρήσεις** αποτελούν την πιο χαρακτηριστική μορφή κρατικής παρεμβατικής δραστηριότητας, μέσω των οποίων το Δημόσιο αναλαμβάνει την ευθύνη της οικονομικής δράσης σε ζωτικούς τομείς για την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου («χάριν του δημοσίου συμφέροντος»). Πριν από μερικές δεκαετίες οι επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας εκτείνονταν σε ένα σημαντικότατο εύρος της οικονομικής ζωής της χώρας, όπως λ.χ. την παραγωγή και διανομή ηλεκτρικού ρεύματος ή καυσίμου αερίου, την παραγωγή ή διύλιση ακάθαρτου πετρελαίου, την μεταφορά προσώπων και αγαθών (από ξηρά, θάλασσα και αέρα), τις τηλεπικοινωνίες και τα ταχυδρομεία κ.λπ. Όμως, τις τε-

λευταίες δεκαετίες και με
στο πλαίσιο της ενιαίας
ση των δημόσιων επιχει
μόσιας επιχειρηματικής
ωνίες τον ΟΤΕ κ.λπ.).

Οι **δημοτικές επιχειρήσεις** (Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)) κρίνονται αφενός μεν ο
δε σε Ανώνυμες Εταιρεί
εταιρείες που ιδρύονται
τοχή σε αυτές άλλων φ
παροχή υπηρεσιών κο
εκείνη των επιχειρήσε
σκοπεί στην εξυπηρέτ
αποτελεσματικών σχη
ως Ανώνυμες Εταιρείε
νοτικές Ανώνυμες Ετα
χώρων, Κοινές Ανώνυ

Οι **ιδιωτικές επιχειρήσεις** λειτουργούν στη βάση
αυτές επειδή αποβλέπ
από το κόστος της παρ
στην αγορά και προσ
στην πλειοψηφία τους
μέρος των επιχειρημα
σκοπό τους την πραγμ

Οι **μεικτές επιχειρήσεις**. Πρόκειται δηλαδή
σιος οργανισμός - ορ
οργανισμός) συμμετέ
ψηφία της, καθώς αν
κάνουμε με δημοσία ε
ντελεστεί είτε με τη σ
είτε με τη σταδιακή εξ
επιχειρήσεων, είτε με
σεις δημιουργούνται
106 παρ. 3 Σ).

1.3.2. Η νομική μορφή

Με βάση τη νομική μορφή
και σε εμπορικές εται

χειρήσεων και την ευρέως
και εμπορικές συναλλα-
δοδεκτή έννοια ή ένας νο-
γεγονός ότι η συγκεκρι-
όπως λ.χ. στο δίκαιο του
ικής ιδιοκτησίας, στο δί-
δίκαιο, όπου όμως καλεί-
δε τομέα.

ηση το σύνολο πραγμά-
ων (πελατεία, εμπορική
τό τον φορέα του (φυσι-
υναφώς, οι οικονομολό-
νωμένη οικονομική μο-
ονομικής φύσεως, συν-
γασία, κεφάλαιο), απο-
ά ή υπηρεσίες, με σκο-

έσεων της έννοιας της
μοποιηθεί ακολούθως
» και «εταιρεία» - ο ευ-
των ανωτέρω οι ατο-
οικού δικαίου που επι-
ωπικές/κεφαλαιουχι-

μένων κριτηρίων. Τα
ορφή, γ) το μέγεθος,
αστηριοτήτων τους.

ται σε δημόσιες, δη-
αποτελούν την πιο
έσω των οποίων το
κούς τομείς για την
του δημοσίου συμφέ-
αρακτήρα ή κοινής
ής ζωής της χώρας,
του αερίου, την πα-
ν και αγαθών (από
λ.π. Όμως, τις τε-

λευταίες δεκαετίες και μετά από την εφαρμογή πολιτικών απελευθέρωσης των αγορών, στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, σε συνδυασμό με την ουσιαστική ιδιωτικοποίηση των δημόσιων επιχειρήσεων, γίνεται ολοένα και πιο εμφανής ο περιορισμός της δημόσιας επιχειρηματικής δραστηριότητας (βλ. στις μεταφορές τον ΟΣΕ, στις τηλεπικοινωνίες τον ΟΤΕ κ.λπ.).

Οι **δημοτικές επιχειρήσεις** ιδρύονται με πρωτοβουλία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), με σκοπό να εξυπηρετήσουν τοπικές ανάγκες. Ειδικότερα, διακρίνονται αφενός μεν σε Δημοτικές ή Κοινοτικές Κοινοφελείς επιχειρήσεις, αφετέρου δε σε Ανώνυμες Εταιρείες των ΟΤΑ. Η πρώτη κατηγορία αφορά σε όλες εκείνες τις εταιρείες που ιδρύονται από ένα Δήμο ή Κοινότητα, χωρίς να είναι επιτρεπτή η συμμετοχή σε αυτές άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων (ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ), με σκοπό την παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα. Και η δεύτερη όμως κατηγορία, δηλαδή εκείνη των επιχειρήσεων των ΟΤΑ με τη μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας (ΑΕ), αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινωνίας, μέσω ευέλικτων και αποτελεσματικών σχημάτων (βλ. τις μορφές που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ: ως Ανώνυμες Εταιρείες των ΟΤΑ, Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρείες, Δημοτικές ή Κοινοτικές Ανώνυμες Εταιρείες αξιοποίησης ακινήτων και εκμετάλλευσης κοινόχρηστων χώρων, Κοινές Ανώνυμες Εταιρείες).

Οι **ιδιωτικές επιχειρήσεις** ιδρύονται από ιδιώτες (φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα) και λειτουργούν στη βάση των κανόνων και αρχών του ιδιωτικού δικαίου. Οι επιχειρήσεις αυτές επειδή αποβλέπουν στην πραγματοποίηση των μεγαλύτερων δυνατών εσόδων από το κόστος της παραγωγής, λαμβάνοντας υπόψη τα επίπεδα τιμών που επικρατούν στην αγορά και προσαρμόζοντας τις δαπάνες τους στις συνθήκες αυτές, θεωρούνται στην πλειοψηφία τους κερδοσκοπικές οικονομικές μονάδες. Αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρηματικών μονάδων μίας χώρας και υπό το ανωτέρω πρίσμα έχουν ως σκοπό τους την πραγματοποίηση του μέγιστου κέρδους (κερδοσκοπικός χαρακτήρας).

Οι **μεικτές επιχειρήσεις** ανήκουν ιδιοκτησιακά τόσο στο κράτος όσες και σε ιδιώτες. Πρόκειται δηλαδή για νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου όπου το κράτος (δημόσιος οργανισμός - οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης - ελεγχόμενος από το κράτος οργανισμός) συμμετέχει στο κεφάλαιο της επιχείρησης, χωρίς όμως να έχει την πλειοψηφία της, καθώς αν η συμμετοχή (του κράτους) υπερέβαινε το 50% τότε θα είχαμε να κάνουμε με δημόσια επιχείρηση. Η δημιουργία μίας μεικτής επιχείρησης μπορεί να συντελεστεί είτε με τη σταδιακή πώληση μετοχών μιας κρατικής επιχείρησης σε ιδιώτες, είτε με τη σταδιακή εξαγορά από το κράτος τμήματος των μετοχών μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων, είτε με κοινή συμμετοχή στη δημιουργία κεφαλαίου. Μεικτές επιχειρήσεις δημιουργούνται και με μερική ιδιωτικοποίηση και με μερική κρατικοποίηση (άρθρο 106 παρ. 3 Σ).

1.3.2. Η νομική μορφή της επιχείρησης

Με βάση τη νομική τους μορφή, οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε ατομικές επιχειρήσεις και σε εμπορικές εταιρείες (εταιρικές επιχειρήσεις). Οι εμπορικές εταιρείες με τη σειρά

τους διακρίνονται σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες. Βασικές μορφές προσωπικών εταιρειών είναι η Ομόρρυθμη Εταιρία (ΟΕ) και η Ετερόρρυθμη Εταιρία (ΕΕ). Βασικές μορφές κεφαλαιουχικών εταιριών είναι η Ανώνυμη Εταιρία (ΑΕ), η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ). Αναλυτική παρουσίαση των ανωτέρω εταιρικών τύπων ακολουθεί στα επόμενα κεφάλαια της παρούσας ενότητας.

1.3.3. Το μέγεθος της επιχείρησης

Με την ενσωμάτωση της οδηγίας 2013/34 στο εθνικό μας δίκαιο με τον ν. 4308/2014 (με τίτλο: «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις»), οι επιχειρηματικές οντότητες κατατάσσονται πλέον με βάση το μέγεθός τους σε: α) **πολύ μικρές οντότητες** (*micro enterprises*), β) **μικρές οντότητες** (*small enterprises*), γ) **μεσαίες οντότητες** (*medium enterprises*) και δ) **μεγάλες οντότητες** (*large enterprises*). Η εν λόγω ταξινόμηση καταλαμβάνει καταρχάς τα νομικά πρόσωπα που έχουν τη μορφή: της Ανώνυμης Εταιρείας, της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, της Ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας και της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (άρθρο 1 παρ. 2α του ν. 4308/2014). Περαιτέρω εφαρμόζεται και στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία, στην Ομόρρυθμη Εταιρεία, στην Ατομική Επιχείρηση και σε κάθε άλλη οντότητα που υποχρεούται στην εφαρμογή αυτού του νόμου από φορολογική ή άλλη νομοθετική διάταξη.

Η υπαγωγή μιας επιχείρησης («οντότητας») στην αντίστοιχη κατηγορία, προϋποθέτει την πλήρωση των εξής κριτηρίων:

Πολύ μικρές είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια: α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): 350.000 ευρώ, β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ, γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα.

Μικρές είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές οντότητες και κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια: α) Σύνολο ενεργητικού: 4.000.000 ευρώ, β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 8.000.000 ευρώ, γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.

Μεσαίες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές ή μικρές οντότητες και οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια: α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ, β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ, γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

Μεγάλες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια: α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ, β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών:

40.000.000 ευρώ,
250 άτομα.

1.3.4. Ο τομέας δραστηριοποίησης

Οι επιχειρήσεις μπό δραστηριοποίησης τομέα της οικονομίας

Ο πρωτογενής τομέας κατανάλωσης, κατά τρόπο δραστηριοποιούνται

Στην κατηγορία α) ποιήσής τους: την εξόρυξη πρώτων υλών, τη μελισσοτροφία, τη μελιτοποίηση.

Στον δευτερογενή τομέα

χρησιμοποιούν πρώτες ύλες. Κατά συνέπεια, αξιοποιούν την επιθυμητή τελική μετερογενή τομέα, αντιστοίχως.

Στον τομέα αυτό εμπεριλαμβάνονται η βιοτεχνία, όπου κατασκευάζονται προϊόντα από σχετικά πρώτες ύλες (λ.χ. βιοτεχνία επίμαχων, μηχανολογικό εξοπλισμό, φαρμάκων).

Στον τριτογενή τομέα

αντικείμενο δραστηριοποίησης στους καταναλωτές, όπως το εμπόριο, μεταφορές, κ.λπ.

Στον τριτογενή τομέα δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με το εμπόριο, μεταφορές, κ.λπ.

Βασικές μορφές προ-
 ρρυθμη Εταιρία (ΕΕ).
 α (ΑΕ), η Εταιρία Πε-
 ρία (ΙΚΕ). Αναλυτική
 ενα κεφάλαια της πα-

τον ν. 4308/2014 (με
 ες διατάξεις), οι επι-
 τους σε: α) πολύ μι-
 terprises), γ) μεσαίες
 enterprises). Η εν λό-
 έχουν τη μορφή: της
 Ετερόρρυθμης κατά
 ρθρο 1 παρ. 2α του ν.
 ρεία, στην Ομόρρυθ-
 τα που υποχρεούται
 τική διάταξη.

κατηγορία, προϋπο-

του ισολογισμού τους
 κριτήρια: α) Σύνολο
 ύψος κύκλου εργα-
 ρκεία της περιόδου:

τητες και κατά την
 τουλάχιστον από τα
 ώ, β) Καθαρό ύψος
 των κατά τη διάρκεια

ές οντότητες και οι
 ούν τα όρια δύο του-
 ύ: 20.000.000 ευρώ,
 ρος απασχολουμέ-

ίματος του ισολογι-
 θα τρία κριτήρια: α)
 κύκλου εργασιών:

40.000.000 ευρώ, γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου:
 250 άτομα.

1.3.4. Ο τομέας δραστηριοποίησης της επιχείρησης

Οι επιχειρήσεις μπορούν να κατηγοριοποιηθούν και ανάλογα και με το αντικείμενο της δραστηριοποίησής τους, σε επιχειρήσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέα της οικονομίας.

Ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας: έχει ως αντικείμενό του την απόκτηση αγαθών κατανάλωσης από το φυσικό περιβάλλον. Ο τομέας αυτός είναι στενά συνδεδεμένος, κατά τρόπο διαχρονικό με την ανάπτυξη τοπικών κοινωνιών, τα μέλη των οποίων δραστηριοποιούνται πρωτίστως στη διαχείριση και εκμετάλλευση φυσικών πόρων.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο δραστηριοποίησής τους: την αλιεία και την εκμετάλλευση αλυκών, τη γεωργία, τα δάση, την εξόρυξη πρώτων υλών (όπως ορυκτών μεταλλευμάτων), την ιχθυοτροφία, την κτηνοτροφία, τη μελισσοκομία, την πτηνοτροφία.

Στον δευτερογενή τομέα της οικονομίας: δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν πρώτες ύλες με αποκλειστικό σκοπό την παραγωγή τελικών προϊόντων. Κατά συνέπεια, αξιοποιεί την πρωτογενή παραγωγή, και μεταποιεί τις πρώτες ύλες στη επιθυμητή τελική μορφή, με την αντίστοιχη χρησιμότητα και ιδιότητες. Έτσι, στον δευτερογενή τομέα, ανήκουν όλες εκείνες οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την μεταποίηση.

Στον τομέα αυτό εντάσσονται δραστηριότητες όπως: α) η οικοτεχνία, δηλαδή η παραγωγή τελικών καταναλωτικών αγαθών όπως είναι τα τυροκομικά προϊόντα κ.ά., β) η βιοτεχνία, όπου παράγονται σχετικά μικρές ποσότητες προϊόντων και αποτελείται από σχετικά απλό μηχανολογικό εξοπλισμό και μικρό αριθμό εργαζομένων (λ.χ. βιοτεχνία επίπλων, ρουχισμού, υποδημάτων), γ) η βιομηχανία, όπου παράγεται μεγάλη ποσότητα προϊόντων (μαζική παραγωγή), αποτελείται από και υψηλής αξίας μηχανολογικό εξοπλισμό και μεγάλο αριθμό εργαζομένων (λ.χ. βιομηχανία αυτοκινήτων, φαρμάκων).

Στον τριτογενή τομέα της οικονομίας: περιλαμβάνονται επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή και παροχή παντός είδους υπηρεσιών στους καταναλωτές, αλλά και σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο ή σε άλλο τομέα της οικονομίας.

Στον τριτογενή τομέα ανήκουν π.χ. επιχειρήσεις: λιανικού εμπορίου και χονδρικού εμπορίου, μεταφορών, επικοινωνιών, συγκοινωνιών, τραπεζικών υπηρεσιών, ασφα-

λιστικών υπηρεσιών, παροχής υπηρεσιών υγείας, παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης, θεάματος, τουρισμού.

1.3.5. Η έκταση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης

Οι επιχειρήσεις ανάλογα με την έκταση των δραστηριοτήτων τους μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε **εθνικές ή πολυεθνικές**. Ως εθνικές θεωρούνται οι επιχειρήσεις που αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους εντός της επικράτειας μίας μόνο χώρας, ενώ ως πολυεθνικές όσες έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητές τους και δραστηριοποιούνται σε πολλές χώρες του κόσμου.

Η διεθνής επιχειρηματική δραστηριότητα είναι προφανές ότι δύναται (ιδίως) να αναπτυχθεί με τη μορφή των εξαγωγών, της δικαιόχρησης (franchising), των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, του licensing κ.λπ. Όμως, για να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση ως «πολυεθνική», δεν αρκούν οι προαναφερόμενες μορφές διεθνούς επιχειρηματικής δράσης. Αναγκαία προς τούτο είναι η ύπαρξη Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ), δηλαδή η δημιουργία και λειτουργία θυγατρικών (επιχειρήσεων / παραγωγικών μονάδων) στην αλλοδαπή, οι οποίες θα ανήκουν συνολικά ή μερικά (ως ιδιοκτησία) στη μητρική επιχείρηση που εδρεύει στην ημεδαπή. Έτσι, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντικά κεφάλαια, τα οποίες τις επιτρέπουν να επεκταθούν σε νέες αγορές, καθώς και υψηλή τεχνολογία και τεχνογνωσία, γεγονός που τις βοηθά να πετυχαίνουν σημαντικό όγκο παραγωγής με το δυνατότερο χαμηλό κόστος. Οι πολυεθνικές εταιρίες επιλέγουν συνήθως να εγκαθίστανται σε αναπτυσσόμενες οικονομικά χώρες, όπου έχουν πρόσβαση σε σχετικά φθηνές πρώτες ύλες και καταβάλουν σχετικά χαμηλούς μισθούς στο απασχολούμενο ανθρώπινο δυναμικό.

1.4. Οι εταιρείες του αστικού κώδικα και ο σκοπός τους

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η επιχειρηματική δραστηριοποίηση σε κάποιον από τους τομείς της οικονομίας συντελείται μέσα από έναν φορέα δραστηριοποίησης. Οι επιλογές για τον ενδιαφερόμενο είναι συγκεκριμένες, καθώς θα κληθεί να επιλέξει αποκλειστικά και μόνο ανάμεσα από τους εταιρικούς τύπους που προβλέπει η σχετική νομοθεσία (αρχή του «κλειστού» αριθμού των εταιρικών τύπων). Υπό το πρίσμα αυτό και για να γίνει ευχερέστερα κατανοητή η άσκηση επιχειρηματικής (κερδοσκοπικής) δράσης μέσω εταιρικής επιχείρησης (εμπορικής εταιρείας), θα ακολουθήσει πρώτα μια σύντομη αναφορά στις εταιρείες του Αστικού Κώδικα, δηλαδή στο σωματείο και στην αστική (κερδοσκοπική και μη) εταιρεία.

1.4.1. Το σωματείο

Πρόκειται για μία ένωση –τουλάχιστον– είκοσι προσώπων, που επιδιώκει σκοπό **μη κερδοσκοπικό** και αποκτά νομική προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο, που τηρείται στο Πρωτοδικείο της έδρας του. Όλα τα μέλη του σωματείου έχουν

ίσα δικαιώματα, ενώ ο σκοπός του σωματείου είναι η επίτευξη όλων των μελών. Η ίδρυση και λειτουργία του σωματείου γίνεται με πολιτιστικούς, θρησκευτικούς ή άλλα σκοπούς, στα χρηστά ήθη. Μπορεί να έχει ηθικού χαρακτήρα, ή δωρεές ή άλλες δραστηριότητες, όπως π.χ. χοροί, με στόχο την ανάπτυξη της κοινότητας. Σύμφωνα δε με το άρθρο 105 του σωματείου δεσφύεται ο σκοπός του σωματείου που διαλύθεται.

Για την εγγραφή του σωματείου υποβάλλουν αίτηση οι ιδρυτές. Η αίτηση περιλαμβάνει τα ονόματα των ιδρυτών και με χρονολογία την εγγραφή, τον σκοπό, την επωνυμία, τον τόπο χρήσης και της έδρας του σωματείου. 3. τους πόρους, 4. την προώθηση του σκοπού, τους όρους με τους οποίους γίνονται οι εισφορές γανά της. 6. τους όρους με τους οποίους γίνεται η νέλευση των μελών. 7. τους όρους για τη διάλυση του σωματείου.

1.4.2. Η αστική εταιρεία

Η αστική εταιρεία (επιχειρηματική νομικών) όπου οι μέτοχοι είναι δύο ή περισσότεροι, κληρονομικά ή μέσω της κατάστασης διατάξεις των άρθρων 1059 και 1060 του Αστικού Κώδικα. Η εταιρεία αυτή μοστούν και οι μέτοχοι είναι υπεύθυνοι για αστική εταιρεία. Όπως ορίζεται στο άρθρο 1059 του Αστικού Κώδικα, η εταιρεία αυτή είναι κερδοσκοπική και ο σκοπός της είναι η επίτευξη κέρδους που ο νόμος προβλέπει. Η εταιρεία αυτή μπορεί να έχει προσωπικότητα ή εκκαθάριση της εταιρείας. Η εταιρεία αυτή μπορεί να έχει προσωπικότητα ή εκκαθάριση της εταιρείας.

Για την ίδρυση της εταιρείας (δύο) και στο π

ίσα δικαιώματα, ενώ ιδιαίτερα δικαιώματα απονέμονται ή αφαιρούνται με τη συναίνεση όλων των μελών. Ο μη κερδοσκοπικός σκοπός του σωματείου έχει την έννοια ότι η ίδρυση και λειτουργία του είναι αφιερωμένη και επιδιώκει σκοπούς φιλανθρωπικούς, πολιτιστικούς, θρησκευτικούς, αθλητικούς κ.λπ., εφόσον δεν αντίκεινται στον νόμο ή στα χρηστά ήθη. Μολονότι οι καταστατικοί σκοποί του Σωματείου είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δεν σημαίνει εντούτοις ότι αυτό δεν έχει έσοδα από εγγραφές μελών ή δωρεές ή άλλες ευκαιριακού (και όχι μόνιμου) χαρακτήρα δράσεις και εκδηλώσεις, όπως π.χ. χοροί, μουσικές συναυλίες κ.λπ. Όμως, τα έσοδα αυτά έχουν αποκλειστικά ως στόχο την ανάπτυξη των σκοπών του σωματείου, χωρίς να διανέμονται στα μέλη του. Σύμφωνα δε με τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα όσοι έπαψαν να είναι μέλη του σωματείου δεν έχουν κανένα δικαίωμα στην περιουσία του, ενώ η περιουσία σωματείου που διαλύθηκε δεν διανέμεται ποτέ στα μέλη του.

Για την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο, οι ιδρυτές ή η διοίκηση του σωματείου υποβάλλουν αίτηση στο Πρωτοδικείο. Στην αίτηση επισυνάπτονται η συστατική πράξη, τα ονόματα των μελών της διοίκησης και το καταστατικό με τις υπογραφές των μελών και με χρονολογία. Το καταστατικό, για να είναι έγκυρο, πρέπει να καθορίζει: 1. το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα του σωματείου· 2. τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους· 3. τους πόρους του σωματείου· 4. τον τρόπο της δικαστικής και της εξώδικης αντιπροσώπευσης του σωματείου· 5. τα όργανα της διοίκησης του σωματείου, καθώς και τους όρους με τους οποίους καταρτίζεται και λειτουργεί η διοίκηση και παύονται τα όργανά της· 6. τους όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών· 7. τους όρους για την τροποποίηση του καταστατικού· 8. τους όρους για τη διάλυση του σωματείου.

1.4.2. Η αστική εταιρεία

Η αστική εταιρεία είναι η συμβατική ένωση δύο ή περισσότερων προσώπων (φυσικών ή νομικών) όπου οι εταίροι επιδιώκουν σκοπό κοινό, **ιδίως οικονομικό**, με κοινή συμβολή μέσω της καταβολής εισφορών. Η αστική (κερδοσκοπική) εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 741-783 του Αστικού Κώδικα, ενώ αναλογικά δύνανται να εφαρμοστούν και οι διατάξεις του ν. 4072/2012 περί ομόρρυθμων εταιριών, εφόσον πρόκειται για αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα.

Όπως ορίζει το άρθρο 784 του Αστικού Κώδικα η αστική εταιρεία, αν επιδιώκει οικονομικό σκοπό, αποκτά νομική προσωπικότητα, εφόσον τηρηθούν οι όροι δημοσιότητας που ο νόμος τάσσει για το σκοπό αυτό στις ομόρρυθμες εμπορικές εταιρίες. Η προσωπικότητα αυτής της αστικής εταιρίας εξακολουθεί να υπάρχει ωστόσο περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της εκκαθάρισης. Για την κτήση επομένως νομικής προσωπικότητας απαιτείται η τήρηση του νομικού πλαισίου που διέπει τις ομόρρυθμες εταιρίες.

Για την ίδρυσή της πρέπει να συναφθεί σύμβαση μεταξύ των εταίρων (τουλάχιστον δύο) και στο περιεχόμενο της σύμβασης αυτής αναγράφονται μεταξύ άλλων, τα στοι-

κατηγορίες ελεύθερων επαγγελματιών (λ.χ. σε δικηγόρους ή συμβολαιογράφους), να προβούν σε σύσταση αστικών επαγγελματικών εταιρειών, οι οποίες λαμβάνουν υπόψιν τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των συγκεκριμένων επαγγελμάτων. Έτσι, δύο δικηγόροι μπορούν να ασκήσουν το επάγγελμά τους μέσα από μια αστική επαγγελματική δικηγορική εταιρεία, η οποία διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων (άρθρα 49-56 ν. 4194/2013, όπως ισχύει σήμερα). Παρομοίως, δύο συμβολαιογράφοι μπορούν να συστήσουν αστική επαγγελματική εταιρεία συμβολαιογράφων, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του ΠΔ 284/1993 (Σύσταση Συμβολαιογραφικών Εταιριών).

1.5. Οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου

Όπως προαναφέρθηκε, οι εμπορικές εταιρείες διακρίνονται σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές. **Προσωπικές** είναι οι εταιρείες εκείνες όπου το προσωπικό στοιχείο καταλαμβάνει έναν πρωταρχικό ρόλο. Οι προσωπικές εταιρείες διακρίνονται στις **αστικές προσωπικές εταιρείες** με ή χωρίς νομική προσωπικότητα με σκοπό την επιδίωξη κοινού σκοπού, ιδίως οικονομικού, οι οποίες καθίστανται υποκείμενα δικαίου εφόσον αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, καθώς και οι **εμπορικές προσωπικές εταιρείες**, εκείνες δηλαδή που ο σκοπός τους είναι εμπορικός. Στις προσωπικές εταιρείες, οι εταίροι εργάζονται για την εκπλήρωσή του και παράλληλα προς την ευθύνη της εταιρίας, υφίσταται και προσωπική ευθύνη τους για τα εταιρικά χρέη.

Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των προσωπικών εταιρειών: Πρόκειται για σχετικά απλές μορφές εταιρείας, καθώς η σύστασή τους είναι εύκολη και μη χρονοβόρα (αρκεί και ένα ιδιωτικό συμφωνητικό για να συσταθούν), η εργασία μπορεί να καταμεριστεί μεταξύ των εταίρων, ενώ έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια τραπεζικού δανεισμού σε σχέση με τις ατομικές επιχειρήσεις. Τα μειονεκτήματά τους: Η απεριόριστη και σε ολόκληρο ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων (με την προσωπική τους περιουσία), η καθοριστική σημασία των προσωπικών σχέσεων μεταξύ των εταίρων για την υγιή πορεία και την ποιότητα της συνεργασίας, η μη παύση της ευθύνης των εταίρων (μετά τη λύση της).

Κεφαλαιουχικές είναι οι εταιρείες όπου λαμβάνεται υπόψιν (κυρίως) το στοιχείο των κεφαλαίων, το μέγεθος των εισφορών των εταίρων. Στις εταιρείες αυτές υπάρχουν όργανα διοίκησης, η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερη και ο θάνατος, η πτώχευση και η απαγόρευση ενός εταίρου δεν επηρεάζουν την εταιρεία, ενώ οι εταίροι **δεν ευθύνονται** για τα χρέη της. Στις κεφαλαιουχικές εταιρείες απαραίτητη είναι κατά κανόνα η καταβολή κεφαλαίου και όχι η εισφορά προσωπικής εργασίας.

Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των κεφαλαιουχικών εταιρειών: Πρόκειται για εταιρείες όπου οι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη για τις εταιρικές υποχρεώσεις, οι μετοχές και τα εταιρικά μερίδια είναι συνήθως μεταβιβάσιμα, η πορεία της εταιρείας δεν επηρεάζεται από την πτώχευση ή το θάνατο των μετόχων. Τα μειονεκτήματά τους: Το υψηλό κεφάλαιο ίδρυσης για τις ανώνυμες εταιρείες, η πολυπλοκότητα φορολόγησης και διανομής κερδών, τα ζητήματα της παύσης εργασιών (μεγαλύτερη δυσκολία), οι αυστηροί όροι δημοσιότητας (και εποπτείας για την ΑΕ).

Πάντως, μετά τη θέσπιση διάφορων σχετικών νόμων, οι προαναφερόμενες παραδοσιακές διακρίσεις με βάση το προσωπικό και κεφαλαιουχικό στοιχείο έχουν σχετικοποιηθεί, καθώς στις κεφαλαιουχικές εταιρείες έχουν εισαχθεί στοιχεία των προσωπικών εμπορικών εταιρειών και το αντίθετο, όπως θα διαφανεί εναργώς στην ανάλυση των βασικών εταιρικών τύπων που ακολουθεί στα επόμενα κεφάλαια.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Αστικές Προσωπικές Εταιρείες:

1. Χωρίς νομική προσωπικότητα
2. Με νομική προσωπικότητα

Εμπορικές Προσωπικές Εταιρείες:

1. Ομόρρυθμη Εταιρεία (ΟΕ)
2. Ετερόρρυθμη Εταιρεία (ΕΕ)
3. Αφανής εταιρία
4. Κοινοπραξία
5. Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού (ΕΟΟΣ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

1. Ανώνυμη Εταιρεία (ΑΕ)
2. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)
3. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ)
4. Ετερόρρυθμη κατά μετοχές
5. Ευρωπαϊκή Εταιρεία
6. Συνεταιρισμός (αστικός / γεωργικός)
7. Ναυτική Εταιρεία

1.6. Η περίπτωση της ατομικής επιχείρησης

Μία συνηθισμένη μορφή επιχείρησης στην ελληνική οικονομική πραγματικότητα είναι η **ατομική επιχείρηση**. Πρόκειται για μορφή προσωπικής επιχείρησης όπου ο ιδρυτής και ο ιδιοκτήτης είναι το ένα και αυτό πρόσωπο, το οποίο ασκεί μία επαγγελματική δραστηριότητα και έχει την ευθύνη όλων των αποφάσεων και τη διαχείριση της επιχείρησης. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα διαδεδομένη μορφή επιχείρησης που χαρακτηρίζεται από ευελιξία, καθώς ο επιχειρηματίας ελέγχει όλους τους τομείς της επιχειρηματικής δράσης, παίρνει αποφάσεις για το μέλλον της επιχείρησης μόνος του και επωμίζεται τις συνέπειες αυτών κατά τρόπο αποκλειστικό και με προσωπική και εις ολόκληρον ευθύνη. Ακριβώς επειδή η ατομική επιχείρηση συνδέεται αποκλειστικά και μόνο με το πρόσωπο του ιδιοκτήτη, παύει να υπάρχει με τη συνταξιοδότηση ή το θάνατό του, εάν φυσικά δεν μεταβιβαστεί. Δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο για την ίδρυσή της, αλλά μόνο η άσκηση κάποιας επαγγελματικής δραστηριότητας.

Πλεονεκτήματα της ατομικής επιχείρησης είναι: η απλή μορφή οργάνωσης και διοίκησης, η έλλειψη απαίτησης ελάχιστου κεφαλαίου ίδρυσης, η εξοικονόμηση λειτουργι-

κών δαπανών, η ελεύθερη οργάνωση και διοίκηση της είναι: η απεριόριστη των σε ένα πρόσωπο, της πορείας της επιχείρησης.

1.7. Η νομική προσωπικότητα

Νομική προσωπικότητα αναγνωρίζεται από το δίκαιο συγκεκριμένων και του εμπορίου, όπως άσκηση της εμπορικής τάς είναι η αρχή του υποκείμενο δικαιώματος ουσία των προσώπων τάς δηλώνει ότι η έννοια δεν μπορεί να είναι φανερή.

Η δημιουργία του κληρώνεται με την τριτογενή προσωπικότητα αυτοτέλεια έναντι τριτογενή ικανότητα για δικαιοδοτική παράσταση και αιωμάτων και υποχρεώσεων ξάρτητη από την περιουσιακά γούμενα χρέη. Ο αυστηρά τηρείται περισσότερα Σαφής διάσπαση της τα χρέη της εταιρίας και οι εταιρίες.

Με νομική προσωπικότητα

1. Ομόρρυθμη Εταιρεία
2. Ετερόρρυθμη Εταιρεία
3. Ανώνυμη Εταιρεία
4. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
5. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
6. Ναυτική Εταιρεία
7. Συνεταιρισμός

αφερόμενες παραδο-
χειό έχουν σχετικο-
εία των προσωπικών
ς στην ανάλυση των

κών δαπανών, η ελευθερία δράσης του επιχειρηματία, η απουσία πολύπλοκων δομών οργάνωσης και διοίκησης, η δυνατότητα ταχείας λήψης αποφάσεων. Μειονεκτήματά της είναι: η απεριόριστη ευθύνη του ιδιοκτήτη, η συγκέντρωση όλων των αρμοδιοτήτων σε ένα πρόσωπο, η περιορισμένη πρόσβαση σε κεφάλαια επενδυτών, η εξάρτηση της πορείας της επιχείρησης από τις αποφάσεις ενός ατόμου.

1.7. Η νομική προσωπικότητα

Νομική προσωπικότητα είναι η απονομή ικανότητας δικαίου και βούλησης, η οποία αναγνωρίζεται από το δίκαιο σε νοητούς οργανισμούς (μη φυσικά πρόσωπα) που επιδιώκουν συγκεκριμένο σκοπό. Μέσω αυτής εξυπηρετούνται ανάγκες των συναλλαγών και του εμπορίου, όπως λ.χ. ο περιορισμός της ευθύνης και των κινδύνων κατά την άσκηση της εμπορικής δραστηριότητας. Θεμελιώδης αρχή της νομικής προσωπικότητας είναι η αρχή του χωρισμού, ότι δηλαδή το νομικό πρόσωπο **θεωρείται αυτοτελές υποκείμενο** δικαιωμάτων και υποχρεώσεων **ανεξάρτητα** από τα πρόσωπα ή την παρουσία των προσώπων που το αποτελούν. Επομένως, η έλλειψη νομικής προσωπικότητας δηλώνει ότι η ένωση προσώπων **δεν αποτελεί αυτοτελές υποκείμενο δικαίου** και δεν μπορεί να είναι φορέας της εταιρικής περιουσίας.

Η δημιουργία του νομικού προσώπου αρχίζει με τη σύναψη της σύμβασης και ολοκληρώνεται με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Συνεπώς, αποκτά νομική προσωπικότητα **αφού πλέον έχει δημιουργηθεί** νέο υποκείμενο δικαίου, το οποίο **έχει αυτοτέλεια έναντι των ιδρυτών και των μελών του**, έχει δηλαδή ικανότητα δικαίου, ικανότητα για δικαιοπραξία και αδικοπραξία, ικανότητα διαδίκου και ικανότητα δικαστικής παράστασης στο δικαστήριο. Επιπρόσθετα, το νομικό πρόσωπο είναι φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έχει δική του περιουσία, η οποία είναι διακριτή και ανεξάρτητη από την περιουσία των μελών του, με την οποία και ευθύνεται για τα δημιουργούμενα χρέη. Ο αυστηρός διαχωρισμός του νομικού προσώπου από τα μέλη του παρατηρείται περισσότερο στις κεφαλαιουχικές και λιγότερο στις προσωπικές εταιρείες. Σαφής διάσπαση της αρχής του χωρισμού εισάγεται στην Ομόρρυθμη Εταιρία, όπου για τα χρέη της εταιρίας ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον με την προσωπική τους περιουσία και οι εταίροι της.

πραγματικότητα είναι
σης όπου ο ιδρυτής
επαγγελματική δρα-
χείριση της επιχείρη-
που χαρακτηρίζεται
της επιχειρηματικής
ου και επωμίζεται τις
εις ολόκληρον ευθύ-
και μόνο με το πρό-
θάνατό του, εάν φυ-
ιδρυσή της, αλλά μό-

οργάνωσης και διοί-
κονόμηση λειτουργι-

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Με νομική προσωπικότητα:

1. Ομόρρυθμη Εταιρεία
2. Ετερόρρυθμη Εταιρεία
3. Ανώνυμη Εταιρεία
4. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
5. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
6. Ναυτική Εταιρεία
7. Συνεταιρισμός

Χωρίς νομική προσωπικότητα:

1. Αφανής Εταιρεία
2. Κοινοπραξία (γνήσια)

1.8. Η διαδικασία ίδρυσης (σύστασης) μιας επιχείρησης

1.8.1. Η Υπηρεσία Μίας Στάσης (Υ.Μ.Σ.)

Με τη θέση σε εφαρμογή του ν. 4441/2016 απλοποιήθηκαν οι διαδικασίες σύστασης εμπορικών επιχειρήσεων με τη μορφή προσωπικών και κεφαλαιουχικών εμπορικών εταιρειών και συγκεκριμένα των ομόρρυθμων εταιρειών, των ετερορρυθμων εταιρειών, των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και των ανωνύμων εταιρειών. Ως Υπηρεσία Μίας Στάσης θεωρούνται τα φυσικά πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία έχουν οριστεί ως αρμόδια για την έναρξη, διεκπεραίωση και ολοκλήρωση των διαδικασιών σύστασης των προαναφερόμενων εταιρειών. Ειδικότερα, ως Υπηρεσία Μίας Στάσης ορίζονται:

1. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) για τη σύσταση ομόρρυθμων και ετερορρυθμων εταιρειών και ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών.
2. Ο συμβολαιογράφος που συντάσσει το συμβολαιογραφικό έγγραφο σύστασης, για τη σύσταση εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, ανωνύμων εταιρειών, καθώς και των προσωπικών και των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών η σύσταση των οποίων συντελείται με τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Με τον ίδιο νόμο προβλέπεται και η δυνατότητα ίδρυσης εταιρείας μέσω της «Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης» (e-ΥΜΣ), δηλαδή η ψηφιακή πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής και διαχείρισης αιτήσεων σύστασης ομόρρυθμων και ετερορρυθμων εταιρειών, ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιρειών και καταχώρισης αυτών στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, την οποία χρησιμοποιούν οι ιδρυτές χωρίς παρέμβαση Υπηρεσίας Μίας Στάσης των υπό 1 και 2 (βλ. παραπάνω πίνακα). Μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης συστήνονται μόνο εταιρείες για τις οποίες δεν προβλέπεται η κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου και εφόσον χρησιμοποιούν το πρότυπο καταστατικό (για το οποίο θα γίνει λόγος αμέσως πιο κάτω).

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται αυτόματα μέσα από το σύστημα e-ΥΜΣ μετά την υποβολή αίτησης σύστασης είναι οι ακόλουθες:

Χορήγηση αριθμού Γ.Ε.ΜΗ. και Κωδικού Αριθμού Καταχώρισης (ΚΑΚ) σύστασης

Δημιουργία ηλεκτρονικό φάκελο στη Μερίδα της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ.

Απόδοση ζεύγος κωδικού χρήστη και κωδικού πρόσβασης για την πρόσβαση της εταιρείας στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ.

Ηλεκτρονική Διαβίβαση στο TAXISNET των απαιτούμενων στοιχείων προκειμένου

η εταιρεία να
(ΑΦΜ)

Εγγραφή της
τήριο

Ενημέρωση τα

Εκδοση ψηφια
κοίνωσης σύσ

Χορήγηση βε
ρείας και, όπο

1.8.2. Το «πρό

Για τη σύσταση
ρειών περιορισ
νύμων εταιρειώ
τις απολύτως αν
ίδρυση μιας εται
τα μέρη αφού επ
πο καταστατικό
του ίδιου εταιρικ
νται στο πρότυπο
μων.

Η χρήση του
οσδήποτε στον
σω «Ηλεκτρονικ
τύπο που θα επιλ
μορφές της ΟΕ, Η
«πρότυπο κατασ

Συστήνεται με

«.....
τίτλο «.....

η εταιρεία να εγγραφεί στο Μητρώο και να λάβει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ)

Εγγραφή της συσταθείσας εταιρείας στο καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο Επιμελητήριο

Ενημέρωση του e-ΕΦΚΑ για τη σύσταση της εταιρείας

Έκδοση ψηφιακά υπογεγραμμένων αντιγράφων της εταιρικής σύμβασης και της ανακοίνωσης σύστασης της εταιρείας

Χορήγηση βεβαίωσης πληρωμής του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους σύστασης εταιρείας και, όπου απαιτείται, του τέλους υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού

δικασίες σύστασης
ουχικών εμπορικών
ρρυθμών εταιρειών,
ισμένης ευθύνης και
τα φυσικά πρόσωπα
ως αρμόδια για την
ς των προαναφερό-

Ε.ΜΗ.) για τη σύ-
ών κεφαλαιουχικών

έγγραφο σύστασης,
ν εταιρειών, καθώς
αιρειών η σύσταση
γγράφου.

είας μέσω της «Ηλε-
κή πλατφόρμα ηλε-
θμων και ετερορρυθ-
ριορισμένης ευθύνης
πορικό Μητρώο, την
ας Στάσης των υπό Ι
ας Μίας Στάσης συ-
τιση συμβολαιογρα-
τατικό (για το οποίο

ύστημα e-ΥΜΣ μετά

(ΚΑΚ) σύστασης

Ε.ΜΗ.

την πρόσβαση της

ιχείων προκειμένου

1.8.2. Το «πρότυπο καταστατικό» – Χρησιμότητα και εφαρμογή

Για τη σύσταση των ομόρρυθμων εταιρειών, των ετερορρυθμων εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών και των ανωνύμων εταιρειών, δύναται να γίνει χρήση του πρότυπου καταστατικού. Αυτό περιέχει τις απολύτως αναγκαίες (ελάχιστες) απαιτήσεις που θέτει ο νόμος για να είναι έγκυρη η ίδρυση μιας εταιρείας, χωρίς να εμπλέκεται δικηγόρος ή συμβολαιογράφος. Επομένως, τα μέρη αφού επιλέξουν τον εταιρικό τύπο που επιθυμούν, συμπληρώνουν το «πρότυπο καταστατικό» μόνο ως προς τα στοιχεία που διαφοροποιούν την εταιρεία, από άλλες του ίδιου εταιρικού τύπου. Για όλα τα υπόλοιπα θέματα, δηλαδή αυτά που δεν ρυθμίζονται στο πρότυπο καταστατικό, γίνεται παραπομπή στις διατάξεις των αντίστοιχων νόμων.

Η χρήση του πρότυπου καταστατικού, υπόδειγμα του οποίου μπορεί να βρει οποιοσδήποτε στον διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., είναι υποχρεωτική για τη σύσταση μέσω «Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης» (e-ΥΜΣ), ανεξάρτητα από τον εταιρικό τύπο που θα επιλέξει ο ενδιαφερόμενος (πρότυπο καταστατικό υπάρχει για τις νομικές μορφές της ΟΕ, ΕΕ, ΑΕ, ΕΠΕ και ΙΚΕ). Ακολουθεί για την ευχερέστερη κατανόηση ένα «πρότυπο καταστατικό Ομόρρυθμης Εταιρείας»:

ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΟΕ

Άρθρο 1

ΣΥΣΤΑΣΗ - ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Συστήνεται με το παρόν καταστατικό Ομόρρυθμη Εταιρεία με την επωνυμία «..... Ομόρρυθμη Εταιρεία» και το διακριτικό τίτλο «.....».

Άρθρο 6
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Εξουσία διαχείρισης και εκπροσώπησης έχουν όλοι οι εταίροι:

- 1 .....
2 .....
3 .....

Άρθρο 7

Για όσα θέματα δε ρυθμίζονται με το παρόν καταστατικό εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4072/2012, καθώς και του Αστικού Κώδικα.

Αυτά συμφώνησαν, συνομολόγησαν και συναποδέχθηκαν οι εταίροι:

- 1 ..... (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο)
2 ..... (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο)
3 ..... (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο)
κ.ο.κ., οι οποίοι συνυπογράφουν το παρόν καταστατικό στ .....
....., σήμερα, ...

1.9. Το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.)

Το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) είναι το Εθνικό Μητρώο εμπορικής δημοσιότητας, στο οποίο πραγματοποιείται η δημοσιότητα πράξεων, στοιχείων ή και δηλώσεων των υπόχρεων προσώπων. Η **εμπορική δημοσιότητα** είναι η εγγραφή ή καταχώριση και δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ., πράξεων ή στοιχείων που απαιτούν δημοσιότητα ενώ η **συστατική δημοσιότητα** είναι η καταχώριση και ταυτόχρονη δημοσίευση πράξεων, στοιχείων ή δηλώσεων στο Γ.Ε.ΜΗ., τα έννομα αποτελέσματα των οποίων σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις εκκινούν από την ημερομηνία καταχώρισης και ταυτόχρονης δημοσίευσης στο Γ.Ε.ΜΗ. Με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στο Γ.Ε.ΜΗ. είναι δυνατόν:

Τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα που ορίζονται να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα. Να επέλθει τροποποίηση του καταστατικού. Να πραγματοποιηθεί συγχώνευση, διάσπαση ή μετατροπή ή άλλη μορφή μετασχηματισμού. Να επέλθει η λύση της εταιρείας, μετά από απόφαση των εταίρων ή έκδοση σχετικής διοικητικής πράξης. Να επέλθει η αναβίωση της εκκαθάρισης ή και η αναβίωση του νομικού προσώπου. Να επέλθει η απώλεια της νομικής προσωπικότητας με την καταχώριση της διαγραφής του υπόχρεου.

Η πρόθεση του νομοθέτη είναι σαφής και σκοπεύει στην **κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου στις συναλλαγές**, καθώς για τα νομικά πρόσωπα, η απόκτηση νομικής προσωπικότητας και οι τροποποιήσεις του καταστατικού τους συντελούνται με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. Συνέπεια της συστατικής ενέργειας της καταχώρισης είναι **ότι όλες οι μη καταχωρισμένες στο Γ.Ε.ΜΗ. πράξεις να είναι ανυπόστατες**, και ως εκ τούτου να δεσμεύουν τα ενεργήσαντα φυσικά πρόσωπα και όχι την εταιρεία.

Ενημερωτικά να αναφερθεί ότι στο Γ.Ε.ΜΗ. εγγράφονται υποχρεωτικά: α) η Ανώνυμη Εταιρεία που προβλέπεται στον ν. 4548/2018, β) η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης που προβλέπεται στον ν. 3190/1955, γ) η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία που προβλέπεται στον ν. 4072/2012, δ) η Ομόρρυθμη και Ετερόρρυθμη (απλή ή κατά μετοχές) Εταιρεία που προβλέπονται στον ν. 4072/2012, καθώς και οι ομόρρυθμοι εταίροι αυτών, ε) ο Αστικός Συνεταιρισμός του ν. 1667/1986 (στον οποίο περιλαμβάνονται ο αλληλασφαλιστικός, ο πιστωτικός και ο οικοδομικός συνεταιρισμός), στ) η Κοιν.Σ.ΕΠ. που συστήνεται κατά τον ν. 4430/2016, ζ) η Κοι.Σ.Π.Ε. που συστήνεται κατά τον ν. 2716/1999, η) η Αστική Εταιρεία με οικονομικό σκοπό (άρθρο 784 ΑΚ και 270 του ν. 4072/2012), θ) ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού που προβλέπεται από τον Κανονισμό 2137/1985/ΕΟΚ και έχει την έδρα του στην ημεδαπή, ι) η Ευρωπαϊκή Εταιρεία που προβλέπεται στον Κανονισμό 2157/2001/ΕΚ (και έχει την έδρα της στην ημεδαπή, ια) η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία που προβλέπεται στον Κανονισμό 1435/2003/ΕΚ, ιβ) τα υποκαταστήματα ή πρακτορεία που διατηρούν στην ημεδαπή οι αλλοδαπές εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 29 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 και έχουν έδρα σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ιγ) τα υποκαταστήματα ή πρακτορεία που διατηρούν στην ημεδαπή οι αλλοδαπές εταιρείες που έχουν έδρα σε τρίτη χώρα και νομική μορφή ανάλογη με εκείνη των αλλοδαπών εταιριών που αναφέρεται στην περίπτωση ιβ', ιδ) τα υποκαταστήματα ή πρακτορεία, μέσω των οποίων ενεργούν εμπορικές πράξεις στην ημεδαπή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που έχουν την κύρια εγκατάσταση ή την έδρα τους στην αλλοδαπή και δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις ιβ' και ιγ', ιε) η Κοινοπραξία που καταχωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 293 παρ. 3 του ν. 4072/2012.

Επιπλέον, στο Γ.Ε.ΜΗ. εγγράφονται υποχρεωτικώς φυσικά πρόσωπα τα οποία με εγκατάσταση στην ημεδαπή και με σκοπό το κέρδος: α) διενεργούν εμπορικές πράξεις στο όνομά τους κατά σύνηθες επάγγελμα, ή β) διαθέτουν αγαθά ή υπηρεσίες ή διαμεσολαβούν στη διάθεση αυτών με επιχειρηματικό κίνδυνο, μέσω οργανωμένης υποδομής ή και μέσω εκμετάλλευσης της εργασίας τρίτων προσώπων.

1.10. Η σύσταση της επιχείρησης – Απαιτούμενες ενέργειες

Τα βήματα / οι ενέργειες που απαιτούνται για τη σύσταση μιας επιχείρησης, χωρίς ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία, είναι τα εξής:

1. Ένας από τους ιδρυτές της εταιρίας ή ένα εξουσιοδοτημένο 3ο πρόσωπο εισέρχεται στην εφαρμογή e-ΥΜΣ (Ηλεκτρονική Υπηρεσία Μίας Στάσης) με τους προσωπικούς κωδικούς πρόσβασης Taxisnet. Προαιρετικά, ο ενδιαφερόμενος δύναται να προβεί σε έλεγχο επωνυμίας, έλεγχο ΚΑΔ και υπολογισμό κόστους σύστασης πριν ταυτοποιηθεί από το σύστημα.
2. Επιλέγει την ενότητα σύσταση νέας εταιρίας, προβαίνει σε ηλεκτρονικό προέλεγχο και δέσμευση επωνυμίας και διακριτικού τίτλου της εταιρίας.

3. Συμπληρώνει ηλεκτρονικά

4. Οι ενδιαφερόμενοι για τη σύσταση αίτηση συστάσεως ηλεκτρονικά, ο ένας μετά τον άλλο, στατικό υπογραφή (ηλεκτρονική υπογραφή) της αίτησης. Η ηλεκτρονική υπογραφή όλων των καταχωρημένων μελών της εταιρίας.

5. Μετά την υπογραφή της αίτησης, πληρωμή του κόστους της σύστασης.

6. Όλα τα μέλη της εταιρίας.

Στη συνέχεια, γίνεται η καταχώριση της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ. / Επιμελητήριο.

οχρεωτικά: α) η Ανώ-
Περιορισμένης Ευθύ-
ουχική Εταιρεία που
η (απλή ή κατά μετο-
οι ομόρρυθμοι εταίροι
ο περιλαμβάνονται ο
ός), στ) η Κοιν.Σ.ΕΠ.
στήνεται κατά τον ν.
84 ΑΚ και 270 του ν.
προβλέπεται από τον
ι) η Ευρωπαϊκή Εται-
ην έδρα της στην ημε-
εται στον Κανονισμό
ούν στην ημεδαπή οι
ς (ΕΕ) 2017/1132 και
α υποκαταστήματα ή
ες που έχουν έδρα σε
εταιριών που αναφέ-
έσω των οποίων ενερ-
οπα ή ενώσεις προσώ-
λοδαπή και δεν εμπί-
ίζεται σύμφωνα με το

πρόσωπα τα οποία με-
ύν εμπορικές πράξεις
ή υπηρεσίες ή διαμε-
οργανωμένης υποδο-

γείες

χείρησης, χωρίς ο εν-
είναι τα εξής:

ο πρόσωπο εισέρχε-
τάσης) με τους προ-
διαφερόμενος δύνα-
σμό κόστους σύστα-

ηλεκτρονικό προέλεγ-
ας.

3. Συμπληρώνει ηλεκτρονικά όλα τα στοιχεία του πρότυπου καταστατικού.
4. Οι ενδιαφερόμενοι (ιδρυτές) λαμβάνουν ηλεκτρονικό μήνυμα για την υποβληθείσα αίτηση σύστασης εταιρείας, αυθεντικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο και διαδοχικά, ο ένας μετά τον άλλο, υπογράφουν ηλεκτρονικά το καταστατικό. Το καταστατικό υπογράφεται ηλεκτρονικά με δύο τρόπους: α) με τη χρήση κωδικών πρόσβασης των ιδρυτών στο TAXISNET (ηλεκτρονική υπογραφή), β) με τη χρήση ειδικού εξοπλισμού ηλεκτρονικής υπογραφής (εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή). Η ηλεκτρονική υπογραφή αποτελεί απόδειξη επικύρωσης και αποδοχής όλων των καταχωρισμένων στοιχείων στο σύστημα.
5. Μετά την υπογραφή-αποδοχή της αίτησης σύστασης, ακολουθεί ηλεκτρονική πληρωμή του κόστους σύστασης.
6. Όλα τα μέλη της εταιρίας αποδέχονται το καταστατικό που τους αποστέλλεται.

Στη συνέχεια, γίνονται αυτόματα όλες οι απαραίτητες ενέργειες (εγγραφή σε Γ.Ε.ΜΗ. / Επιμελητήριο, λήψη ΑΦΜ, ενημέρωση ΕΦΚΑ) και εκδίδεται η βεβαίωση σύστασης.